

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1316/2016
22.09.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Марјана Антонијевић, адвокат из ..., против тужених „ББ“ из ..., ВВ и ГГ, обоје из ..., које заступа пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ бр. 108/16 од 14.04.2016.године, у седници већа одржаној дана 22.09.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

1.ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ бр. 108/16 од 14.04.2016. године у преиначеном делу накнаде нематеријалне штете и трошкова поступка (став два и три изреке).

2.ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ бр. 108/16 од 14.04.2016. године у делу којим је жалба тужиоца одбијена као неоснована и потврђена првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке.

3. ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Првостепеном пресудом Вишег суда у Београду ПЗ бр. 248/14 од 20.01.2016.године, у ставу првом изреке обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде нематеријалну штету за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа у износу од 150.000,00 динара са законском затезном каматом од 20.01.2016.године па до исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев за обавезивање тужених да тужиоцу солидарно накнаде нематеријалну штету за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа у износу од још 350.000,00 динара са законском затезном каматом од 20.01.2016.године па до исплате. Ставом трећим изреке одбачена је тужба у делу да одговорни уредник листа „ДД“ ову пресуду објави без икаквог коментара и без одлагања, а најкасније у другом наредном броју листа „ЂЂ“ и „ЕЕ“ под претњом новчаног кажњавања. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Београду је побијаном пресудом ГжЗ бр. 108/16 од 14.04.2016.године, у ставу првом изреке потврдио првостепену пресуду у ставовима другом и трећем изреке и у том делу жалбу тужиоца је одбио као неосновану. Ставом другим изреке другостепене пресуде преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што су обавезани тужени да на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа солидарно исплате тужиоцу износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 20.01.2016.године па до исплате, док је за исплату износа од још 50.000,00 динара са законском затезном каматом тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, тако што су обавезани тужени да на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно тужиоцу исплате износе од 52.500,00 динара са законском затезном каматом почев од доношења првостепене пресуде 20.01.2016.године па до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженима на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 24.000,00 динара.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права са предлогом да се ревизија усвоји и преиначи другостепена пресуда, те у целости усвоји тужбени захтев или другостепена пресуда укине и врати предмет првостепеном суду на поновно одлучивање.

Тужени су поднели одговор на ревизију тужиоца оспоривши основаност навода у ревизији. Трошкове ревизијског поступка су тражили и определили.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављене ревизије у применом члана 403. став 2.и 3. ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11 ... 55/14) и одлучио да је ревизија тужиоца по члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП дозвољена у делу којим је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за износ од 50.000,00 динара, као и у делу одлуке о трошковима другостепеног поступка, док је у преосталом побијаном делу ревизија тужиоца недозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Од имовинског цензуса постоји изузеци, када је ревизија увек дозвољена што је прописано ставом 2. истог члана, а то је када је посебним законом прописано, када је другостепени суд преиначио пресуду и одлучио о захтевима странака и када је другостепени суд усвојио жалбу, укинуо пресуду и одлучио о захтевима странака.

Како је другостепени суд преиначио првостепену пресуду на штету тужиоца тако што је одбио тужбени захтев за још 50.000,00 динара само у том делу, а везано са тим и у делу одлуке о трошковима другостепеног поступка, ревизија тужиоца је дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

У преосталом делу главног захтева ревизијом се оспорава правоснажно одбијање тужбеног захтева за износ од 350.000,00 динара (у коме делу је другостепеном пресудом потврђена првостепена пресуда), што је обзиром на датум подношења тужбе 05.08.2014.године и вредност 1 евра од 116,77 динара испод законом прописаног ревизијског цензуса, због чега ревизија у овом делу није дозвољена.

У погледу преиначења првостепене одлуке о трошковима парничног поступка (став три изреке другостепене пресуде), која је садржана у ставу четвртог изреке првостепене пресуде, тужиочева ревизија није дозвољена ни по основу преиначења, јер је првостепено решење у овом делу преиначено у корист тужиоца, те ревизија у овом делу није дозвољена применом члана 410. став 2. тачка 4. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у делу којим се дозвољеном ревизијом тужиоца иста побија, Врховни касациони суд је применом члана 408. ЗПП, одлучио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Одредба члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се позива ревидент није ревизијски разлог сагласно члану 407. ЗПП, а на друге повреде ревидент не указује.

Према утврђеним чињеницама првотужени је оснивач јавног гласила „ДД“, друготужени је главни и одговорни уредник, а трећетужена аутор интервјуа објављеног на ... страници са ЖЖ под насловом „...“ и најављеног на ... страни од ... године под насловом „...“. У наведеном интервјуу тужиочево име и канцеларија употребљени су у контексту речи превара, оличење зла, мафија. Исти интервју објављен је и на интернет издању листа од ... године под насловом „...“ у коме је као главни кривац означена канцеларија тужиоца, због преваре у погледу купопродаје стана од старачки дементне особе.

Код овако утврђених чињеница, те обзиром да тужени нису пружили ни један доказ којим би се потврдила истинитост објављених информација, нижестепени судови су закључили да су објављене информације подобне да се повреди част и углед тужиоца. Након утврђења како се тужилац осећао поводом објављеног текста и како је на тај текст реаговала његова околина, нижестепени судови су закључили да је исти трпео душевне болове због повреде части и угледа, али није тражио објављивање одговора на информације.

Првостепени суд је применом члана 200. ЗОО и 232. ЗПП, тужиоцу за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа изношењем у јавност неистините информације о личности тужиоца истом досудио нематеријалну штету у износу од 150.000,00 динара, водећи при том рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи, сматрајући да наведени износ представља правичну новчану накнаду, као морално задовољење којим ће се ублажити, а не у потпуности репарирати душевни бол тужиоца као оштећеног.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд неправилно применио материјално право при одмеравању висине правичне новчане накнаде за наведени вид нематеријалне штете имајући у виду чињеницу да је због адвокатске професије коју обавља тужилац дужан да трпи јавне критике са већим прагом толеранције, те је према оцени другостепеног суда применом истих законских одредби износ од 100.000,00 динара правична сатисфакција за тужиочева трпљења и адекватна накнада којом се остварују природа и сврха накнаде овог вида штете. Стога је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за накнаду штете за још 50.000,00 динара.

Новчана накнада нематеријалне штете припада лицу које је претрпело душевне болове одређеног интензитета и трајања због повреде осећања части и друштвеног угледа. Тежина претрпљених душевних болова и дужина њиховог трајања је значајна за одређивање висине накнаде коју тужени треба да исплате тужиоцу, при чему се цени да ли су и какве последице остале по психички интегритет тужиоца. Уз наведено узима се у обзир и евентуална кривица оштећеног, а у сваком случају суд мора водити рачуна да се новчаном накнадом нематеријалне штете не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом што је изричито прописано чланом 200. ЗОО. Основна карактеристика нематеријалне штете је да њу није могуће репарирати, те и новчана накнада за нематеријалну штету није начин да се успостави раније стање, већ сатисфакција која се може досудити у правичном износу када због околности случаја се само на тај начин може оштећеном пружити сатисфакција у складу са циљем коме накнада нематеријалне штете служи.

Ценећи све наведене околности, правилно је другостепени суд тужиоцу правноснажно досудио накнаду штете у износу од 100.000,00 динара, док је за већи износ досуђен првостепеном пресудом тужбени захтев одбио, правилно закључујући да накнада у мањем износу не би била примерена претрпљеном душевном болу, а у већем износу не би била спојива са њеном друштвеном сврхом, дајући при томе разлоге које прихвата и ревизијски суд.

Неосновано ревидент указује на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда, јер се тужилац не бави јавним послом, нити је дужан да трпи јавне критике са већим прагом толеранције. Адвокатура јесте професионално обављање адвокатске делатности, као дела правосудног система, те као и остали делови тог система, мора да испуњава услове поштења, достојности, неспоивости бављања пословима који нарушавају значај и углед адвокатуре, а достојност се односи како на послове заступања, тако и на понашање, јавно иступање и приватни живот, који је доступан увиду јавности како прописује кодекс професионалне етике адвоката. Стога је обзиром на природу посла којом се бави адвокат такође изложен могућности јавне критике коју мора да трпи са већим прагом толеранције, што не значи да су прагом толеранције тужиоца обухваћене и предметне информације увредљивог садржаја, чија тачност није доказана у конкретном случају.

Неосновано ревидент оспорава и одлуку о трошковима другостепеног поступка. Ово са разлога што у погледу главног захтева који је меродаван за утврђивање вредности предмета спора, а самим тим и висине трошкова, тужилац у другостепеном поступку није успео са жалбом. Тужени су са жалбом успели у

погледу главног тужиочевог потраживања за износ од 50.000,00 динара. Према Тарифном броју 13, 16. и 17. туженима за састав жалбе од стране адвоката који је заступао три странке према успеху у спору по жалби припада досуђени износ накнаде од 24.000,00 динара применом члана 153, 154. и 163. ЗПП.

На основу изложеног Врховни касациони суд је применом члана 413. и 414. ЗПП ревизију тужиоца делом одбацио као недозвољену, а делом одбио као неосновану, одучивши као у изреци ревизијске пресуде.

На основу овлашћења из члана 163. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одбио захтев тужених за накнаду трошкова одговора на ревизију јер се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице.

**Председник већа-судија,
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић